

ЧАНЧЫЛ БОЛГАН БАЙЫРЛАЛ

киришчилери. Байырдалды согуштап көр дээр кызыл чылар, хоорайның аалчылары төп шөлдө хайныкан.

Бо чылдагы ыры байырдалы Совет Тыванын 40 чылы оюнга турускаткан. Байырдалдын аякыдышынның республиканын ыраажылар нитилелдини баштап черинин даргазы А. А. Павлов сөс ап чүве чугаалаан. Тус-тус бөлүктөр аайы-биле ырлар чагылап, хой үнүг аялга шөлге димирээ. Бо удаа ыры байырдалына он сөс ыры бөлүү мун аякы кижик киришчилер киришкен. Оларын таалапчы аялгаларын чылапканар магадал дыңдаанар. Коллективтерин арасында педагогика институту, башкы үчилтеш, республика-республика баазы, хоорайны хайраааа беддирини мун чүлүгүдүгү В. Чехонадских болгаш өскөлдөр-дай бар.

Совет Тыванын 40 чылына турускаткан ыры байырдалын эрттеринге ыраажылар нитилелди, професси-онелдер арасынын Уран чүлүгү бажыны идекейди киришкен. Хоорайның ыры коллективтеринде өзүлде бар болган. Педагогика институту, хайраааа беддирини, №7 школа дээр өскө-дай професси-онелдер динел чедир ырылар тугар коллективтер тыттып келгиле.

Б. КЕНЕШ

ЧУРУКТАРДА: эртен дыштаныр хүнде наймылаа Кызылга эртен чанчыл болган ыры байырдалының уе-а.

Ю. КОСАРЬКОВТУН фото-лары.

КОМСОМОЛДУН ШАҢНАЛДАРЫ — ХОККЕЙЖИЛЕРДЕ

Бо чылдың хоккей «тулчушкунары» доозулган. Совет спортчулар аңаа өзөс эвес чедиптирлерин болган. Ылангыя Сарасвога болган XIV кышкы Олимпиаданың хоккей маргылдааына тилелге кайгамчык болган.

Чанчыл буугаар эркен сезонун түнелди үндүрүп, чаа сорулдарын планнаары-биле совет команда база катат долу составты чылапкан, ВЛКСМ Төп Комитетинге чедип келген.

ВЛКСМ Төп Комитетинин бирги секретары В. М. Мишин кышкы Олимпиаданың

маадырларына байыр чедирген.

Сарасвога дожунга чедиптирлерин, беддир мергендиле, туруштук чоруу дээр хоккейчилер З. Биллетини, А. Касатоню, В. Крутов, С. Макаров, В. Перунов, А. Сиворосов, В. Фетисов болгаш С. Шенелев оларын «комсомолчу аялдар төөгүзүп чыл демделгиле» кино бажан, ВЛКСМ Төп-ның «Спортчу шылгалар», «Күш-ажылы чылапкан» деп хөрөк. демдетерин болгаш оон-дай өскө шаңналдарын М. Васильев, А. Герасимов, Н. Дроздевич, В.

СПОРТ

Ковин, А. Кожеников, И. Ларионов, В. Мышин, С. Старилов, И. Степанов, В. Третьяк, В. Тюменев, А. Хомутов оларга тыгылган. Олимпиада чемпионы В. Тихонов болгаш В. Юринов оларга СССР-нин аныктар организационный комитетини шаңналдарын база тыгылган. Делегей ареназына совет спортчу тугун улам беддир тугарын, чаа-чаа чайынаач чедиптирлерин чедип алырын хоккейчилер бүзүркенер.

(СЭТА).

АНЫЯК МӨГЕЛЕРНИН ТИИЛЕЛГЕЗИ

Хостуг хурешке аныяк оолдар арасына бирги чер дээр. Бүгү-өзүлде аныяк маргылдааы Хакас Автономнуг областкы Асино хоорайына болуп эркен, Аноа Хакас ССР-нин, Украин ССР-нин, алды автономнуг областкы болгаш Сибиринин база Ыранкы Чөөн чүктүн хоорайларының шилдиг коммандалары шаңналдыр чедир дээр турушканын.

Бо маргылдааларга Тыва АССР-нин шилдиг комманды идекейди киришкен, чүгүр түнелдерин болган.

Бали-Кол ортумак школазын өөреникчилер Эдуард Чымба 48 килограмм чедир дедиле 38 мөгелерин арасына аавагын, чараш хурешкен, зона чемпиону атка төлөтпүг болган.

Хандагайты ортумак школазын өөреникчилер Дидим-оол Донгак чагыс чер чүктүн чедиптирлерин сорул кирип, 42 килограмм чедир дедиле мөгелерин арасына тилелген.

Өвүрүн Торгалыдан Биче-оол Биле-оол, Улуг-Хем-нин Хайыраалдан Сымн-

оол Ендан болгаш оон-дай өскө аныяк мөгелер ол эртен маргылдааларга эки киришкен.

Бо маргылдаалар беддир организационный байдлаа эркен өөреникчилер. Аныяк спортчуларын арга-мергежилик өскө-дай. Ылангыя Тываның шилдиг коммандыны кижикчилер баган эвес бедделгиле, ыла хостуг хурештин элэон аялдар турарын херек кырында баддыкты — деп, «Урожай» спорт нитилелдини Россия чөвүлелдини улуг тренери Н. Дикенков маргылдааның түнелгиле чугаалаан.

Бистин корр.

шылдыраачыларының маргылдааы 3:3 сан-биле доостул, хайым болган.

Медицина албан черлериниң аныякчыларының арасына болгаш шылдыраа маргылдааына кызылдар 4:5:3:5 сан-биле тилелген. Херэженин арасына республика чемпиону Д. Сатпугу салгыларын бүзүрүлде ойнааш, комманданын мурунку черге үндүргөн. М. Монгуш удурааныңчызы В. Межековту 1:5,0:5 санга уткан.

Н. БОБРОВ.

оон турттакчыларының куду-туртук амыдыралы көсүктү-биле өзүп турарын ол өөрү демделгиле. Чогаалчы чыл-ганына бодунуң эртен-дай, чаа-дай чогааланы чогаал-дарындан шулутерини номчу берген. «Кара-Хөл», «Төрөөн черим», «Хатын» деп шулутерин диннаачылар ааажок соңуураанар.

Х. САМДАНЧАП.

КӨРҮНЧҮКТЕ ЧАГААЛАР

«...Аванмын тып бергени дүштүккө, эгизден-ие таарышпаанын чугаалаан шыккаймын. Чылдагааны бе? Ону чүд дээр кижик боор мен. Сербей-биле эгизден-ие убагыларым ымыш чурттап келдим. Оон ылыг аас-кежин чок дудузуң ада-чүе-дай, ымыш-дай билбес чүе-дай. Ол дугайында дээр-хөдөр, сөс диннаас болган уруг-дур. Кичалдыр-дай сурга, чагып келгеш чадаштык. Шылдап-ла келдим. Дооскан тусунай эртен бежин чок кижик чүд дээр буруулаагын боор. Хирези ымыш мыйнаа.

Сөөлүгү уеде силериниң чүчүнаанын чассыг берге аажы-чанына алыскаш, бистин огулун урелди буудалды. Бүгү буруу мүлге чангыс силериниң уругуларда. Дүң мезиң бабидемге келгеш, чурттап турары бажының дугулурун болгаш бажының дугулурун билилти, улустар көрүп олурда-ла, мези баарына салып кааш, үнүп чоруй баарды.

Шыны-биле чугаалаарга уруг-дарыг төрүвөс, аары-аракан кижик дээр билилти болгай. Ооуну боду билгеш, бодунуң хирези бо-лаш чоруй барганы ол-дур. Оон ооу бистин талаасына хомудал чок болду. Соң дугайы чүд-дай болуп болу-бола, уругуларын боду-лар кез хулаан алырларын база катат дыңдадылди. Чон-нун кыла төпгөн эвес. Ынды кымыжактар кайда-дай бар мыйнаа.

Хоругу МОНГУШ. «Экин, эрчим Алдын-Хел-ред Оюнуни! Силерге сел-кил-чүрүмнүн ханымындан өөрүп четтирдим. Өөрө-нүмнүн чугаалаар сөс-дай тыппастыр мен. Чажыр-гаш-дай канчаар, бир эвес хулаан алып болууларда, нинг кылап чүрүмнүн-дай бээр алаар мен. Оон өскө-дай сөзүм-дай чок, оон өскө сөзүм бээр чүе-дай чок.

Мези аванмын амы-тын алыры дээр берге на-рын кижикчилериниң ымыш-дыр-биле, аар дарыг кижик ирми Москва ажал чедиргилерини, орунка болгаш кижикчилерини соонда амнегге ажал чедирүп, хайраал чорашканын аванмын бодундан дыңнап билим. Сени ол дээр аван бодунуң огул ымыш ху-лаан көрүп турар-дур.

Бодунаанын хулаа ак селкилдер-биле, кижикчил болгаш шычы чорунар-биле өөреникчилериниң кижикчил херекке үлүг чедиптирлерин бодунаанын чүрүмнүн ханымындан күе-дем.

Экзаменин чедиптирлериниң тудуп тур мен. Ам эи сөөлүгү чангыс эртенге ажал ирми алаан. Аңаа белетке-нип тур мен.

Удааа чедер бээр мен, укчурашкыме байыраг. **Сээ Херемдаа.**

А. АРАПЧОР

Күрүмнүн ызымда педагогика институту бот-ө-федилге салбырының 1-ги күрүмүгүгү дараазында мөгелдерге студенттер тур-дуг алырын чарлап турар: 1. Математика 2. Орус дыл болгаш литература 3. Педагогика болгаш эге өөрелдиге методика 4. Биология 5. География.

Киретиниң шылгалдарын ийи улаа, 1984 чылдын мартын 23-тен 31-ге болгаш июнь 1-ден 14-ке чедир дараазында мергендилерге хулаан алыр.

«Математика» мергендилге — математика (аас-биле), физика (аас-биле), орус дыл болгаш литература (аас-биле).

«Орус дыл болгаш литература» мергендилге — орус дыл болгаш литература (аас-биле), орус дыл болгаш литература (аас-биле), динчык дыл (аас-биле).

«Педагогика болгаш эге өөрелдиге методика» мергендилге — орус дыл болгаш литература (аас-биле), математика (аас-биле), СССР тө-өгүтүгү (аас-биле).

гүзүнге (аас-биле): «Биология» мергендилге — орус дыл болгаш литература (аас-биле), биология (аас-биле), химия (аас-биле), физика (аас-биле).

«География» мергендилге — орус дыл болгаш литература (аас-биле), география (аас-биле), математика (аас-биле), СССР тө-өгүтүгү (аас-биле).

Билдириништерини май 30-ге чедир хулаан алып болгаш оларга дараазында документтерини ылаа-дай ко-жар: күш-ажыл дептериниң хоолгазы, ортумак билг дугайында документ (боду), № 266 маймытын мелиниша шылдагызы, аялдал тур-

дин дыңдадып тур. Айткан совхозтарга өг-бүлел-биле кады ажалдап чедип көрү кижикчилерге Тыва АССР-нин Күш-ажыл тала-зы-биле күрүмнелди хари ууда ажаа пособезини тыг-сыр. Оларын ажалга хулаан алып совхозтар баштайгы ийи чылда чогуур чингелдерин тыгсыр, квартира хо-лезини төлөсө, хомчу-лашты, одаар ылышты, элек-три одагазын, электри чы-рыдылганын, тус черлерге доктаатынган нормалар

ГИП

МАП 16-ДА
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 — «Yes, 8.35 — Эртеги гимнастика, 8.55 — «Роботам о зверятах», 9.25 — «Государственная граница», 9.55 — «Ура-нечен телефильм. Бирги филм — «Мы наш, мы новый». 1-га серия, 10.30 — «Ан-чорукчулар-ның клуву», 11.30 — «Мел-сер», 11.35 — 14.15 Чалсар, 14.15 — «Мелсер», 14.30 — «Партизны» деп документал-дыг телефильмин премьерасы, 15.20 — «Хочу-дур билер сен бе?», 15.50 — «Черде, дээрде болгаш далайда», 16.20 — Бистин корреспонденттериниң чугаалаа тур, 16.50 — «Харылаар, горнистер», 17.30 — «Нелде дургузунда спорт», 18.00 — «Береч» топпов», 18.30 — «Кустанай». Докумен-талды филм, 18.45 — «Бегүг дегейде, 19.00 — Бистин са-дымыс, 19.30 — Делегейниң чада-терге чаржы, 19.50 — «Государственная граница».

Уран-чечен филм, Бирги филм — «Мы наш, мы но-вый», 1-ги серия, 21.00 — «Yes, 21.35 — Тест мемуар-лары, «Тест — мези бажы-ны», СССР-нин улустун ар-тистер А. Степанова, М. Прудкин, В. И. Немирович-Даченко дугайында, 22.30 — Көрүлде-көкүрөк. Даугаппас хоорайның урер хөгжүм ор-кестри ойнар, 22.45 — 23.05 — Бегүг дегейде.

МОСКВАДАН
21.00 — «Yes, 21.35 — «Схатка», Уран-чечен теле-фильмин премьерасы. Бирги сериясы, 22.40 — «Пирозы шешей изменения», Эрте-терептердин филм, 23.00 — 23.25 — Сутта поло ойнаары-нын дегей маргылдааы. Грециянын болгаш СССР-нин шилдиг коммандалары.

метр, күштелгенде 18—23 метр чедер. Дүне агаарының температурасы 4—6, хундус 12—16 градус чылг болу-р. Автоурутарга нөсүрү эки. Кызылга чуга болуулар, чагас, Дүне агаарының тем-пературазы 4—6, хундус 10—12 градус чылг болу-р.

Редактор В. С. ШАРАВИН.

КИНО

МАП 16-ДА
«НАЫРАЛ»: «Выстрелы за деревней» 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00. «Вол-чья яма» 20.00 шаңтарда.
«ПИОНЕР»: «Это было в разведке» 9.30, «Сен-Дажнев» 11.20, 13.10, «Признать виновным» 15.00, 17.00, 18.50. «Прошлое бы-

ло ошпкой» 21.00 шаңтар-да.
«КАА ХЕМ»: «Инспектор разная» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шаңтарда.
«ВОСТОК»: «Живые и мертвые» 15.00, 18.40 шаңтарда.
«ЧАНГЫ»: «Белые росы» 15.00, 17.00, 19.00 шаңтар-да.

Тываның күрүне филармо-ниязына кол бухгалтер, ту-дуг уезинде проба (тудуг мастери), штаттан дашкаар администраторлар негетти-

га, май 18-те — Шемиге, май 19-та — Нимеге, май 20-де — Бали-Талага, май 21-де — Чалаана хоорайга, май 22-де Алаан-Маадырга, май 23-те — Сут-Холге, май 24-те — Бали-Талага ойнаар.

Дмитрий Покровскийниң ансамблиниң ыры күүседи-нилериниң II Бүгү-россия конкурсузунуң лауреадының концерти май 19-20-де бо-

Кызылдың башкы училы-шен бот-өөрелдиге салгы-ларын өөренип күзүн кижикчилериниң хулаан алырын карап турар. Салбар уруг-лар салгыларга кижикчил-чи-өөреникчилерини белетээр.

Өөрелдигенин хуусаазы — 3 чыл. Шылгалдарын орус дылга (аас-биле), СССР тө-өгүтүгү (аас-биле) дуккар.

Өөренип кирерин күзүн кижикчилер дараазында доку-менттерини дуккар: 1. Директорунуң адынга билдириниши.

Билдириништерини май 30-ге чедир хулаан алып болгаш оларга дараазында документтерини ылаа-дай ко-жар: күш-ажыл дептериниң хоолгазы, ортумак билг дугайында документ (боду), № 266 маймытын мелиниша шылдагызы, аялдал тур-

ган черинден характеристика, 3×4 см, хемчээлди 4 фото-чүрүк. **ДОКУМЕНТИЛЕРНИ ЧО-РУДАР АДРЕС:** 667000. Кызыл хоорайны Ленин кудумчузу № 34 бажы, бот-өөрелдиге салбыры. Телефон № 2-20-36.

СОВХОЗТАР АЖЫЛЧЕ ЧАЛАП ТУР

Бин-Хемниң «Өкө», Каа-Хемниң «Красное знамя», «Улуг Октябрь», «Енисей», «Бурунгаар», «Совет Тыва», Кызыл районун «Тилел-ге», «Шамбалы», «Кара-Хаак», Тандиниң «Комму-низмниң хереди», С. К. То-та атыг совхозтары Бай-Тайга, Барыын-Хемчин, Өвүр, Чөөн-Хемчин, Сут-Хөл болгаш Улуг-Хем районна-дан хойкуларын, механиз-торларын, ийи кадарына-рын ажалдап чедип кизи-биле чалап турарын Тыва АССР-нин Күш-ажыл та-лазы-биле күрүне комите-

ди дыңдадып тур. Айткан совхозтарга өг-бүлел-биле кады ажалдап чедип көрү кижикчилерге Тыва АССР-нин Күш-ажыл тала-зы-биле күрүмнелди хари ууда ажаа пособезини тыг-сыр. Оларын ажалга хулаан алып совхозтар баштайгы ийи чылда чогуур чингелдерин тыгсыр, квартира хо-лезини төлөсө, хомчу-лашты, одаар ылышты, элек-три одагазын, электри чы-рыдылганын, тус черлерге доктаатынган нормалар

Редакцияның адреси: 667000. Кызыл, Шетинки болгаш Кравченко кудумчузу бажы № 3 Телефоннары: Редакторунуң 2-24-63, редакторунуң оралачыларының 2-35-24, 2-23-54, харысалгалыг секретарының 2-23-35, секретариатын 2-23-35, партияны амыдырал болгаш үзүтүр килдистериниң 2-31-75, пропаганда болгаш совет тургузгү килдистериниң 2-37-13, килдизиниң 2-21-47, корректорларын 2-27-41, бухгалтерияны 2-12-45, солун келбей барганда 2-32-75 телефонче долгаар.

Кравченко кудумчузу бажы № 3 Телефоннары: Редакторунуң 2-24-63, редакторунуң оралачыларының 2-35-24, 2-23-54, харысалгалыг секретарының 2-23-35, секретариатын 2-23-35, партияны амыдырал болгаш үзүтүр килдистериниң 2-31-75, пропаганда болгаш совет тургузгү килдистериниң 2-37-13, килдизиниң 2-21-47, корректорларын 2-27-41, бухгалтерияны 2-12-45, солун келбей барганда 2-32-75 телефонче долгаар.

Солун ислелде 6 катат үнөр. Чангыс № 1063. ТС — 00951.